

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט רמי חיימוביץ'

שקמה ברסלר

תובעת

נגד

נתבעים

1. רויטל גוטליב
2. סמדר הילה שמואלי
3. מנחם אסייג
4. פני סבג
5. יונתן יהב
6. ירוחם ישראל מירב
7. יצחק עמר

1 ב"כ התובעת עו"ד עידן סגר, עו"ד אוהד רוזן
2 ח"כ גוטליב בעצמה
3
4

החלטה ופסק דין חלקי בעניינה של נתבעת 1

- 5 בקשת הנתבעת 1, ח"כ טלי (רויטל) גוטליב, לסילוק התביעה נגדה על הסף בטענת חסינות.
- 6 1. סעיף 17 לחוק יסוד: הכנסת קובע כי "לחברי כנסת תהיה חסינות; פרטים יקבעו
7 בחוק". מכוח הוראה זו חוקק חוק חסינות חברי הכנסת,
- 8 2. זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951 (חוק החסינות), אשר מקנה לחברי
9 הכנסת חסינות רחבה על הבעת דעה בעל פה או בכתב, אם זו נעשתה במילוי תפקידם או
10 למען מילוי תפקידם כחברי כנסת. חסינות זו נועדה להבטיח הליך דמוקרטי תקין, ולאפשר
11 לחברי הכנסת להביע דעה – גם דעה לא פופולרית – או למסור לציבור עובדות ומידע שחברי
12 הכנסת מאמינים כי הם נכונים וחשובים מבלי שיחששו מתביעות אזרחיות או העמדה לדין
13 פלילי. מוסיף חוק החסינות וקובע כי לא זו בלבד שחבר הכנסת זכאי לחסינות על דברים
14 שאמר במילוי תפקידו, אלא שהוא "אינו חייב להגיד בעדות דבר שנודע לו עקב מילוי
15 תפקידו כחבר הכנסת". כלומר, יש קושי לחייבו להעיד על מקורות ידיעותיו.
- 16 3. סעיף 13(1) לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965, מבהיר שלא ניתן להגיש תביעה
17 בגין פרסום, ככל שהוא מוגן לפי סעיף 1 לחוק החסינות. סעיף זה נותן עדיפות לאינטרס
18 הציבורי שבמילוי תפקידם של חברי הכנסת על פני זכותו של יחיד אשר נפגע מדברי חבר
19 הכנסת ופרסומיו. ואכן, בתי המשפט נוטים לתת הגנה רחבה לחופש הדיבור והביטוי של
20 חברי כנסת, מתוך הכרה בחשיבותם לדמוקרטיה, ומחשש שהגשת תביעות נגד חברי כנסת
21 והצורך בניהולן יקשה על מילוי תפקידם החשוב.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

4. כאשר חבר הכנסת מביע דעה או מעביר ביקורת, גם ביקורת חריפה, הוא זכאי לחסינות. אך מהו הדין כאשר חבר הכנסת מפרסם מידע עובדתי והנפגע טוען שהעובדה היא שקרית? מצד אחד, החסינות ניתנה לחבר הכנסת על מנת שיוכל למלא את תפקידו, ואם יחשוש מתביעות דיבה הוא עלול להימנע מלמסור מידע חשוב לציבור. מצד שני, מסירת עובדות לא נכונות פוגעת בשמו הטוב של היחיד נושא הפרסום, והיא עלולה לפגוע גם בהליך הדמוקרטי לשמו ניתנה החסינות, שכן הציבור מסתמך על דברי חבר הכנסת, ומניח, נוכח תפקידו הרם, כי מסר עובדות בדוקות ונכונות. סכנה זו מתעצמת בעידן הרשתות החברתיות, שבו העובדות השגויות מופצות בהיקף גדול ובמהירות, כאשר בשל מאפיינים שונים בפעילות הרשתות, וגם באמצעי התקשורת הוותיקים (טלוויזיה, רדיו ועיתונות מודפסת ואלקטרונית), חלקים שונים בציבור נחשפים למציאות "עובדתית" שונה, ואין מכנה משותף (רע"א 1954/24 וקנין נ' ניר דוד (7/1/2025)).

5. בתי המשפט נזהרים, באופן עקבי, מהגבלת חופש הדיבור והביטוי של חברי כנסת, מחשש לאפקט מצנן שיקשה על מילוי תפקידם, ומשום שאין זה רצוי שחברי כנסת ידרשו להתגונן בבית המשפט. באקלים הנוכחי הלוהט נראה אמנם כי החשש מ"אפקט מצנן" הולך ונעלם, אך בחינת החסינות חייבת להיעשות בזהירות, תוך שמירה עליה, והתחשבות בזכות הציבור לבחור את נציגיו. על רקע זה הבקשה לסילוק על הסף מתקבלת בכל הנוגע לפרסומים שעניינם הבעת דעה או ביקורת על התובעת ופעולותיה, זאת גם אם נאמרו בשפה קשה ופוגענית. בית המשפט בוחן חוק ופסיקה, ואינו שופט את סגנונם של חברי הכנסת. סמכות שיפוט זו ניתנה לציבור. עם זאת, כפי שיובהר, במקרה הנוכחי קיים מקבץ נסיבות ייחודי, המחייב דחיית הבקשה לסילוק על הסף בכל הנוגע לחלק מן הפרסומים העובדתיים. ודוק, אינני קובע, בשלב זה, כי פרסומים אלו אינם זוכים לחסינות, אלא שמתעורר לגביהם ספק ולא ניתן לדחות אותם על הסף ללא בירור נוסף.

הצדדים

6. התובעת, גבי שקמה ברסלר, היא פרופ' לפיזיקה, שהתפרסמה על רקע מעורבותה במחאה נגד הממשלה, וביתר שאת נוכח מעורבותה במאבק הציבורי בהצעה לשינויים במערכת המשפט, שהוכרזה בינואר 2023, אשר חלקים בציבור ראו בהם רפורמה חיונית, וחלקים אחרים בציבור ראו בהם הפיכה משטרית.

7. הנתבעת 1, ח"כ טלי (רויטל) גוטליב, מכהנת כחברת כנסת מטעם סיעת הליכוד, ומינואר 2026 היא חברה בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת. ח"כ גוטליב היא מן התומכים בשינוי במערכת המשפט, והיא ביקרה בחריפות את התובעת ואת הפעולות שנקטו במסגרת המאבק בשינויים המוצעים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

8. הנתבעים האחרים הם מי שלטענת התובעת פרסמו פרסומי לשון הרע אודותיה, בעיקר ברשתות החברתיות, בהמשך לפרסומים שפרסמה ח"כ גוטליב, ותוך הרחבתם. אף שאינם זוכים לחסינות בדומה לחברת הכנסת, הם בעלי עניין מסוים בבקשתה, שכן אחת מטענותיהם היא שחזרו על פרסומיה, ושפרסומיהם מותרים בהתאם לסעיף 13(11) לחוק איסור לשון הרע, שעניינו פרסום נכון והוגן של מה שפורסם קודם לכן בנסיבות האמורות בפסקה 13(1). מובהר כי ההחלטה עתה אינה עוסקת בתביעה נגדם, ודי לומר כי התובעת טוענת, בין השאר, כי הפרסומים שפרסמו אינם פרסום נכון והוגן, וכי כל אחד מהנתבעים הוסיף טענות משלו לפרסום.

הרקע לתביעה

9. 7/10/2023 היה מן הימים הקשים בתולדות מדינת ישראל, אם לא הקשה בהם, ומאז אנו מצויים, כמעט ברציפות, במלחמה אכזרית וממושכת במספר חזיתות.

10. תחושות הכישלון וההפתעה הובילו גם לתחושות כעס ולחיפוש הסיבות למחדל והאחראים לו, ולדיון ציבורי בנושאים אלה.

11. זהו הרקע לתביעה הנוכחית, שעיקרה פרסומים בהם מאשימה הנתבעת את התובעת ופעולותיה באחריות למלחמה, ופרסומים העוסקים בתובעת ובן זוגה, לוחם שירות הביטחון הכללי (שב"כ). זהותו של בן הזוג אסורה בפרסום בהתאם לסעיף 19 לחוק שירות הביטחון הכללי, תשס"ב-2002 (חוק השב"כ), אך הנתבעת חשפה אותה ברבים. ב-19/5/2026 הודיעה התובעת כי הוחלט להגיש נגד הנתבעת כתב אישום, בשל עבירות על חוק השב"כ. הליך זה מתנהל במישור הפלילי, וכפוף להחלטת הכנסת בהתאם לסעיף 4 לחוק החסינות. בין לבין פרש בן הזוג מהשב"כ והגיש תביעת לשון הרע נגד ח"כ גוטליב ונתבעים נוספים (ת.א. (מרכז) 76480-12-25 אלמוני נ' נוגאסי ואח') בגין פרסומים דומים. הליך זה נמצא בתחילתו, טרם הוגשו בו כל כתבי ההגנה ועדיין לא התקיים בו קדם משפט.

הפרסומים נושא התביעה

12. כתב התביעה מפנה ל-24 פרסומים, לעתים מספר פרסומים באותו יום, ברשתות חברתיות, ראיונות לתקשורת, מכתבים ונאום בכנסת, שבהם עסקה הנתבעת בתובעת. אין צורך לחזור על הפרסומים במדויק, ודי לתת בהם סימנים ולציין את עיקריהם.

13. פרסומים הקשורים לבעלה של התובעת ותפקידו. ב-3/10/2023 (ארבעה ימים לפני המלחמה) פרסמה הנתבעת כי התובעת נפגשה עם ראש המוסד, וכי דבר הפגישה אסור בפרסום. משרד ראש הממשלה הכחיש את הידיעה, אך הנתבעת הודיעה שאינה מאמינה להכחשה. ב-24/1/2024, פרסם גורם אלמוני באתר אינטרנט בשם "עדנה קרנבל" כי בעלה של התובעת הוא בכיר בשב"כ, כי מספר ימים לפני המלחמה המודיעין האמריקאי "יירט"

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

1 שיחה בינו ובין יחיא סינואר, מסר על כך הודעה למוסד, ובעקבות זאת ראש המוסד זימן
2 את התובעת לאותה שיחה. הנתבעת חזרה על פרסום זה ברשתות חברתיות, בנאום על דוכן
3 הכנסת, ובראיונות לאמצעי תקשורת, וטענה כי יש לה מקור המאשר את הפרסום. בנוסף
4 טענה שקיים איסור פרסום על חלק מהפרטים, וכי היא מפירה את איסור הפרסום במודע
5 בהסתמך על חסינותה (למשל פרסומים מן הימים 3/10/2023 ; 24/1/2024 ; 25/1/2024 ;
6 26/1/2024).

7 14. פרסומים בהם הביעה ביקורת על התובעת, לעתים בשפה משתלחת, וטענה כי מעשי
8 התובעת לפני שבעה באוקטובר היוו הסתה והמרדה והיו בין הגורמים שהובילו למתקפת
9 החמאס (למשל פרסומים מן הימים 11/11/2023 ; 26/1/2024 ; 28/1/2024).

10 15. פרסומים על מעשי התובעת לאחר שבעה באוקטובר, ובכלל זה טענות כי "ברחה
11 מהארץ" וכי מחקה פרסומים ממרידים הפוגעים בביטחון המדינה (למשל פרסום מיום
12 28/1/2024).

13 16. בחלק מהפרסומים עומדת הנתבעת על הצורך לחקור את הסיבות לאסון שבעה
14 באוקטובר, ותוהה האם מדובר בבגידה או בעצימת עיניים.

15 17. התובעת טוענת כי תוכן הפרסומים הוא בדיה מוחלטת, כי העובדות שמציגה
16 הנתבעת אינן נכונות, ומפנה לכך שחלק מן הפרסומים הוכחו על ידי משרד ראש הממשלה.
17 לטענתה מדובר בלשון הרע בדרגה החמורה ביותר, שפורסמה מטעמים פוליטיים, ובמטרה
18 לפגוע במי שמעז להתנגד לממשלה, כדי להרתיע אחרים מלעשות כן. התובעת מוסיפה כי
19 פרסומי הנתבעת זכו לתהודה באמצעי התקשורת וברשתות החברתיות, הגיעו לכל בית
20 בישראל, ובחלק מן המקרים (כמו הפרסומים שפרסמו הנתבעים האחרים), נוספו להם
21 תוספות ופרשנויות שהאשימו את התובעת ובן זוגה בהאשמות חמורות ובפגיעה במדינה.
22 על רקע זה הגישה את תביעתה.

23 18. הנתבעת מצדה עומדת מאחורי הפרסומים והעובדות שפרסמה, וטוענת כי יש לה
24 "מקורות" שהעבירו לה את המידע במסגרת תפקידה כחברת כנסת, וכי חלק מהמידע
25 פורסם ממילא באתר אינטרנט בשם "עדנה קרנבל" והיא רק חזרה עליו. לטענתה (לעתים
26 כבר בפרסומים עצמם) נוכח חשיבות המידע היא חשה חובה לפרסמו לציבור הרחב, אף
27 שחלקו חסוי, וזאת בהסתמך על החסינות שניתנה לה.

28 **הבקשה לסילוק התביעה על הסף מטעמי חסינות**

29 19. ב-3/4/2024 הגישה הנתבעת "הודעה על חסינות אבסולוטית ... בהתאם להוראת
30 סעיף 1 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951", ובה טענה, בין

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

השאר, כי היא אינה מוותרת על החסינות שמקנה לה חוק החסינות ולכן בית המשפט אינו מוסמך לדון בעניינה.

20. עמדה זו נדחתה בהחלטה מ-7/5/2024, בה נקבע כי המחוקק הישראלי לא שלל את זכותם של אזרחי ישראל לתבוע חברי כנסת בגין עוולות שגרמו להם, ואף לא קבע מנגנון של הסרת חסינות בדומה לזה שנקבע בסעיף 4 לחוק החסינות לגבי הליכים פליליים. החוק אמנם מקנה לחברי הכנסת חסינות רחבה בכל הנוגע לפעולות שביצעו במסגרת תפקידם, אך בהליכים אזרחיים מי שמוסמך לקבוע אם הפעולה נעשתה במסגרת התפקיד ואם היא זוכה לחסינות הוא בית המשפט הדן בהליך. כלומר – אזרח שנפגע מפעולותיו או דבריו של חבר כנסת רשאי לעמוד על זכויותיו ולתבוע אותן, חבר הכנסת רשאי לטעון שעשה זאת במילוי תפקידו, ובית המשפט הוא שמחליט. עוד הובהר כי החסינות קיימת מכוח החוק, ובית המשפט אינו "מסיר" אותה אלא בוחן האם מתקיימים התנאים שנקבעו בחוק לקיומה, והוא הגורם המוסמך לעשות זאת.

21. ב-26/5/2024 הגישה הנתבעת בקשה לדחיית התביעה על הסף נוכח החסינות המוקנית לה בחוק החסינות. לטענתה, סעיף 1 לחוק החסינות מקנה לחברי כנסת חסינות "מוחלטת", מפני אמירות שנאמרו במסגרת תפקידו, למעט מה שהוחרג במפורש בסעיף 1(א) – שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית, שלילת אופייה הדמוקרטי של המדינה, הסתה לגזענות, ותמיכה במאבק מזוין של האויב. הנתבעת טוענת כי סעיף 1(א) קובע רשימה סגורה של התבטאויות שאינן זוכות לחסינות, ומכאן שכל התבטאות אחרת מוגנת ואינה בת תביעה. עוד היא טוענת כי בית המשפט אינו מוסמך לקבוע מהי מסגרת עבודתו של חבר כנסת ומהם גבולות עבודתו, וכפועל יוצא אינו מוסמך לקבוע שפעולה מסוימת אינה זוכה לחסינות (בלשון הנתבעת – להסיר את החסינות). הנתבעת מדגישה שלא מדובר בעניין דיוני אלא בעניין מהותי הקשור ליחסים בין רשויות השלטון; ומפנה לפסקי דין בהם נדחו על הסף תביעות לשון הרע נגד חברי כנסת מטעמי חסינות. לדבריה המקרים בהם הוסרה חסינות היו מקרים חריגים, במישור הפלילי, ולאחר החלטה של ועדת הכנסת בהתאם לסעיף 4 לחוק החסינות – דבר שאינו מתקיים בענייננו.

22. לגוף הדברים נטען כי דבריה אודות התובעת נאמרו במסגרת תפקידה כחברת כנסת, וכי אם היא סבורה שפעולות התובעת גרמו לפגיעה בישראל היא רשאית, ואף חייבת, לומר זאת. בהקשר זה היא מפנה לפרסומים של התובעת לפני המלחמה בהם נאמר כי בספטמבר לא יהיו צבא, חיל אוויר ומודיעין. הנתבעת טוענת כי על רקע פרסומים אלו, יש חשיבות רבה לפרסומיה על קיום פגישה של התובעת עם ראש המוסד ועל קיום שיחה בין בעלה וסינוואר. עוד היא מוסיפה שהעובדות שפרסמה נמסרו לה במסגרת תפקידה, וכי בהתאם לסעיף 1(ב) לחוק החסינות "חבר הכנסת אינו חייב להגיד בעדות דבר שנודע לו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

1 עקב מילוי תפקידו כחבר הכנסת", ומכאן שלא ניתן לחייבה להעיד או לגלות את
2 מקורותיה.

3 23. הנתבעת מדגישה כי בעלה של התובעת אינו צד להליך, כי טענותיה העובדתיות לא
4 הוכחו, וסבורה שאין בהכחשה שפרסם משרד ראש הממשלה כדי לשלול את אמיתותן.
5 כאמור, בינתיים הוגשה תביעה נפרדת של הבעל, וכן הוגש כתב אישום בגין חשיפת שמו;
6 כשבשני ההליכים מתבררת שאלת החסינות (כל אחד בפרוצדורה הרלוונטית לו).

7 24. הבקשה נתמכה בתצהיר קצר ולפיו כל העובדות שנאמרו בו אמת.

8 תשובת התובעת לבקשת הסילוק

9 25. התובעת טוענת, כאמור, כי דברי הנתבעת אינם אמת, וכי מדובר בסדרת פרסומים
10 שקריים שיטתית ומתוכננת, שנועדה להשחיר את שמה ולפגוע בה נוכח פעילותה הציבורית.
11 פרסומים אלו אינם עולים בקנה אחד עם תכלית החסינות, אינם משרתים את האינטרס
12 הציבורי, ומהווים ניסיון לנצל לרעה את מוסד החסינות.

13 26. חסינות חברי הכנסת אינה חסינות דיונית "מוחלטת", אלא חסינות מהותית אשר
14 מוגבלת למעשים שנעשו לצורך מילוי תפקידו של חבר הכנסת. מדובר בכלי שנועד לשרת
15 אינטרסים ציבוריים, ולא פריבילגיה שנועדה לקדם אינטרסים אישיים של חבר הכנסת.
16 בהתאם לפסיקה, ולמבחנים שנקבעו בה, חבר כנסת אינו יכול להפר את החוק או לומר
17 עובדות שקריות באופן מודע ומכוון. הפסיקה קבעה את "מבחן מתחם הסיכון הטבעי",
18 לפיו חבר הכנסת ייהנה מחסינות על התבטאות אסורה רק אם "גלש" אליה באופן ספונטני
19 ושלא מתוך תכנון מוקדם, במסגרת פעילותו הלגיטימית. אולם חופש הביטוי אינו כולל את
20 החופש להפיץ "פייק ניוז" דיבתי, באופן מכוון, והאינטרס הציבורי דורש למנוע פרסום
21 עובדות לא נכונות וליצור אפקט מרסן כדי להגן על השיח הציבורי.

22 27. הנתבעת פרסמה 24 פרסומים שנועדו להכפיש את התובעת ומשפחתה. הדברים לא
23 נאמרו באקראי או באופן ספונטני אלא במודע ובמכוון, כחלק ממסע השחרה של התובעת,
24 במסגרתו הנתבעת הציגה עובדות שאינן אמת. בנסיבות אלו הפרסומים אינם זוכים
25 לחסינות, ולמצער אין מקום לסילוק התביעה על הסף ועל הנתבעת מוטל להוכיח כי
26 פרסומים מסוימים מהווים "פרסומים מותרים" לפי סעיף 13(1) לחוק איסור לשון הרע.
27 אלא שהנתבעת לא הרימה נטל זה, לא הציגה את המקור לדבריה, ובקשתה לסילוק על הסף
28 לא נתמכה בתצהיר ערוך כדיון. כלומר – מאחר וקיים פער לגבי העובדות נדרש בירור
29 עובדתי מעמיק ביחס לכל אחד מהפרסומים הרבים שביצעה הנתבעת בפלטפורמות שונות.

30

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

28. התובעת מדגישה כי מטרת התביעה אינה להשתיק את הנתבעת ולפגוע בתפקודה
29. כחברת כנסת, אלא להגן על שמה הטוב של התובעת. קבלת טענת החסינות בשלב מקדמי,
30. ללא דיון לגופו של עניין ושמיעת ראיות, תהווה פגיעה אנושה בעקרון השוויון, בשלטון
31. החוק, ובזכותה החוקתית של התובעת לכבוד ולשם טוב.

דיון

29. פרסומי הנתבעת אודות התובעת הם פרסומים קשים, ומבלי לקבוע קביעה סופית
30. נראה כי רובם עשויים להוות "לשון הרע" כהגדרתה בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, שכן
31. יש בהם כדי לפגוע בתובעת ואף לעשותה מטרה לשנאה. אין חולק גם כי מדובר ב"פרסום"
32. כהגדרתו בסעיף 2(א) לחוק. הנתבעת אינה טוענת, בשלב זה, אחרת, וטענתה היא שאת
33. הדברים הקשים אמרה במסגרת תפקידה כחברת כנסת ולכן הם זוכים לחסינות.

גבולות החסינות

30. הפסיקה עסקה בסוגיה זו בהרחבה, אך חובה לציין שרוב פסיקת בית המשפט
31. העליון קשורה להליכים פליליים ואמירות הנוגעות למדינה, אגב בחינת החלטות הכנסת
32. אם להסיר או לא להסיר חסינות; ואילו הדיון בחסינות חברי כנסת בהליכים אזרחיים
33. ובתביעות לשון הרע הפוגעות ביחיד, התקיים, על פי רוב, בערכאות הדיוניות.

31. נקודת המוצא היא שהחסינות ניתנה לתכלית ציבורית, כדי שחבר הכנסת יוכל
32. "למלא נאמנה את תפקידו ולייצג את ציבור בוחריו תוך מתן ביטוי חופשי ומלא לדעותיו
33. ולהשקפותיו, ללא חשש וללא מורא כי הדבר עלול לעלות לו בהרשעה פלילית או בחיוב
34. כספי אישי בהליך אזרחי" (בג"ץ 11225/03 בשארה נ' היועמ"ש, פ"ד ס(4) 287 (2006)).
35. מדובר ב"זכות-יתר בעלת חשיבות קונסטיטוציונית ממדרגה ראשונה, באשר היא נועדה
36. להבטיח לחברי המוסד המחוקק של המדינה את חופש הדעה, הביטוי והוויכוח, למען יוכלו
37. למלא את תפקידם, בתורת שכאלה, ללא הרגשת מורא ופחד ובלא שיחששו, פן יהא עליהם
38. לתת את הדין על כך לאדם או רשות כלשהם." (שם).

32. החסינות היא אפוא זכות יתר, והמחוקק הישראלי שהיה מודע לקושי הנובע מן
33. הפגיעה בעיקרון של שוויון הכול בפני החוק, בחר שלא להעניק לחברי הכנסת חסינות
34. דיונית מוחלטת מפני תביעות אזרחיות או העמדה לדין, אלא קבע, בסעיף 1 לחוק
35. החסינות, כי החסינות היא חסינות מהותית, המוגבלת ל"הבעת הדעה או מעשה" שנעשו
36. "במילוי תפקידו, או למען מילוי תפקידו, כחבר הכנסת".

33. פעולות פרטיות של חבר הכנסת אינן חלק ממילוי תפקידו, וחברי כנסת אינם
34. יכולים להשתמש בחסינות לרווחתם האישית או לקידום ענייניהם הפרטיים. כך, לדוגמא,
35. חבר כנסת אינו יכול לפלוש לחצר שכנו ולטעון לחסינות, והוא אף אינו יכול לפרסם פרסום

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

פוגעני במסגרת סכסוך אישי, ולטעון כי הפרסום הוא פרסום מותר לפי סעיף 13(1) לחוק איסור לשון הרע. הנתבעת הבהירה כי היא מסכימה שהחסינות לא נועדה לצרכים פרטיים ואינה מגינה על פרסומי דיבה הקשורים לעניינים אישיים.

34. עד כאן הדברים פשוטים, אולם מאחר והגדרת "תפקידו" של חבר הכנסת לא קיבלה מענה בחקיקה, נדרשו בתי המשפט לדון בגבולות התפקיד ולקבוע – איזה פעולות או ביטויים הם חלק ממילוי התפקיד, ואיזה פעולות או ביטויים נעשו אמנם במסגרת הפעילות הציבורית אך חורגים ממילוי התפקיד, ולכן אינם זוכים לחסינות (בג"צ 620/85 מיערי נ' יו"ר הכנסת, פ"ד מא (4) 169 (1987)); שם עומד כב' הנשיא שמגר על עקרון השפיטות ועל סמכות בית המשפט לקבוע את גבולות החסינות ואגב כך להתייחס לגבולות תפקידם של חברי הכנסת).

35. במסגרת דיון זה הוסבר כי התפקיד כולל, מן הסתם, כל פעולה חוקית המותרת על פי דין, אולם קיימים גם מקרים בהם התפקיד חורג מן הדין וכולל גם פעולות אסורות. החסינות נועדה, מטבע הדברים, להגן דווקא על פעולות אסורות שכאלו (פעולות מותרות אינן זקוקות להגנה), אולם היא אינה מוחלטת (כטענת הנתבעת). "סביב תפקידו של חבר-הכנסת, הכולל בחובו פעולות חוקיות בלבד, קיים מיתחם או מעטפת או מעגל של פעולות בלתי חוקיות, שעליהן – ורק עליהן – משתרעת החסינות. פעולה בלתי חוקית מעבר למיתחם, מעטפת או מעגל אלה לא תעניק לחבר-הכנסת חסינות עניינית" (בג"צ 11298/03 התנועה למען איכות השלטון נ' ועדת הכנסת, פ"ד נט(5) 865 (2005) – להלן פרשת גורולובסקי). דוגמאות לפעולות בלתי חוקיות, שנעשו תוך כדי התפקיד ובקשר אליו אך אינן חלק ממנו, הן עבירות שחיתות שנעשו כאשר חבר הכנסת מקדם אינטרסים ציבוריים לגיטימיים כחלק מתפקידו; ועבירות ביטחון שנעברו בכוונת מכוון תוך סיכון המדינה ולוחמיה, כאשר הדוגמא שניתנה בפסיקה היא חשיפה מכוונת של שמו של איש שירותי הביטחון (בדומה לענייננו).

36. כדי להבחין בין פעולה אסורה שנעשתה "במילוי התפקיד" וזוכה לחסינות, ובין פעולה החורגת ממילוי התפקיד ואינה זוכה לחסינות, פותחו בפסיקה שלושה מבחנים מרכזיים – "מבחן הסיכון הטבעי", המקנה חסינות לפעולות הקרובות מבחינה עניינית לתפקידו של חבר-הכנסת, ומהוות חלק מהסיכון הטבעי שכל חבר-כנסת נתון לו, למשל חשיפה אקראית של פרט בטחוני במהלך דיון בכנסת; "מבחן הזיקה המהותית", המחמיר יותר, לפיו אין די בכך שחבר הכנסת ביצע את הפעולה במילוי תפקידו, וחייבת להיות זיקה הגיונית בין התפקיד ומילוי לבין המעשה לגביו מוענקת החסינות; ו"מבחן הרלוונטיות" לפיו החסינות תינתן רק כאשר הפעולה משרתת את התהליך הדמוקרטי שלשמו קיימת הכנסת ושלשמו נבחרו חברי הכנסת. לפי מבחן זה הבעת דעה זוכה להגנה רחבה במיוחד,

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

שכן היא נמצאת בליבת תפקידו של חבר הכנסת (לפירוט המבחנים ראו בג"ץ 1843/93 פנחסי נ' כנסת ישראל, פ"ד מט(1) 661 (1995); בג"ץ 5151/95 כהן נ' היועמ"ש, פ"ד מט(5) 245 (1996)). לאחר דין ודברים בפסיקה זכה "מבחן הסיכון הטבעי" לבכורה והוא כיום המבחן המנחה (פרשת גורלובסקי; ע"פ 6833/14 נפאע נ' מ"י (31/8/2015)). ראו גם עמדת כב' השופט חשין בפרשת גורלובסקי כי מדובר בצדדים שונים של אותו מבחן. כפי שצוין בפרשת נפאע ברוב המקרים המבחנים אכן מובילים לתוצאה דומה).

37. מבחן הסיכון הטבעי הוא מבחן רחב, אך כפי שהבהיר הנשיא ברק בפרשת פנחסי, הוא אינו מתיר לחבר הכנסת להפר את החוק באופן מתוכנן ומודע, תוך הסתמכות על החסינות. "חבר-כנסת אינו רשאי, תוך כדי ביצוע תפקידו כחבר-כנסת, להפר את החוק בריש גלי ובאופן הפגנתי ולטעון לחסינות עניינית. חבר-כנסת אינו רשאי לתכנן מראש התנהגות פלילית מתוך מחשבה שהחסינות תעמוד לו" (שם). עם זאת, דווקא בהתייחסו לסוגיות של חופש ביטוי ולשון הרע מצא כי אף שתפקידו של חבר הכנסת אינו כולל הוצאת דיבה מכוונת, האיזון במקרים אלו ייטה לרוב לטובת החסינות. זאת חרף הפגיעה באדם כלפיו הופנתה הדיבה ובזכותו לשם טוב:

"תפקידו של חבר הכנסת הוא לשאת נאומים בעניינים מדיניים. בדבריו אסור לו להוציא לשון הרע. עם זאת, הוצאת לשון הרע נמצאת בתחום הסיכון של חבר הכנסת העוסק בנאומים מצוי בסיכון גבוה להיתפס באיסורים הקשורים בלשון הרע או בהסתה. החסינות העניינית נועדה ליתן לו חסינות בתחום סיכון זה. בכך מושג איזון ראוי בין הצורך לקיים שלטון חוק ושוויון הכול בפני החוק לבין הצורך להבטיח עצמאותו וחופש פעולתו של חבר הכנסת ובכך גם את תיפקודה של הכנסת."

38. דברים דומים נכתבו בפרשת בשארה, בקשר עם נאומים מתוכננים, מחוץ לבימת הכנסת, שהיה בהם כדי להתפרש כתמיכה בפגיעה במדינת ישראל: "העבירה שבה העותר מואשם היא עבירה הקשורה בחופש הביטוי. אף לעניין זה נודעת חשיבות בקביעת גבולותיו של 'מתחם הסיכון הטבעי' לנוכח מרכזיותו של הביטוי במילוי תפקידו של חבר הכנסת ... לנוכח הלשון הרחבה שבה מנוסחות, בדרך כלל, העבירות הקשורות בחופש הביטוי, כגון הוצאת לשון הרע, הסתה, המרדה ואמירת דברי שבח לארגון טרור, קיים חשש שאם יהיו חברי הכנסת חשופים לאישומים פליליים אלה, יהיה בכך כדי 'לצנן' את יכולתם להתבטא ללא חשש גם במקרים שבהם דבריהם אינם מהווים עבירה פלילית. תוצאה זו תפגע פגיעה קשה בחופש הביטוי הפרלמנטרי ובחרויות היסוד הפוליטיות הקשורות."

39. הנשיא שמגר היה שותף לעמדתו של הנשיא ברק בכל הנוגע לסוגיות של לשון הרע, אך הדגיש כי מילוי תפקידו של חבר הכנסת אינו כולל ביצוע עבירות יזומות על החוק, וכי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

חופש הביטוי הרחב שניתן לו אינו מתיר לו לגלות באופן מכוון את זהותם של אנשי שירותי הביטחון. וכאמור בפרשת פנחס:

"חבר-כנסת אשר בשעת נאומו, וכחלק מהותי ממנו, יעבור עבירה על איסורי לשון הרע או אף על איסורים בעניין גילוי ידיעות חסויות, תחול עליו חסינות. למשל, אם במהלכו של דיון בכנסת או באחת מוועדותיה, המוקדש לענייני המוסד, ייפלט מפיו שמו החסוי של איש מוסד, יזכה לחיסיון. אמנם יש בכך עבירה, אולם כך הדבר לגבי כל נושא המכוסה על-ידי כללי החסינות שנוצרו לגבי נסיבות בהן התבצעה עבירה (ראה גם סעיף 13(1) לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965).

אולם חבר-כנסת, אשר ללא קשר לנושא הנאום ובמכוון ורק מתוך כוונה לנצל חסינותו, כביכול, יעלה על במת הכנסת כדי לגלות סודות (כגון מי שעולה לבמה כדי לנצלה לשם הקראת רשימה ובה שמות סוכנים חשאים של ישראל, בדומה למה שעשה עיתונאי אמריקני פלוני בשעתו, בעיתונו, לגבי סוכני ה-c.i.a.) – אינו נהנה מחסינות".

40. לשונו של חוק החסינות, מלמדת כי החסינות ניתנה ל"הבעת דעה", ולא לאמירות עובדתיות או לכל לשון הרע באשר היא. נראה כי המחוקק אכן התכוון לצמצמה לדעה בלבד, שכן הבעת דעה היא בליבת תפקידו של חבר הכנסת, וכי דווקא בית המשפט הוא שהרחיב את החסינות לאמירות עובדתיות, דרך החלופה של "מעשה". זאת נוכח התפיסה כי יש לתת לחברי הכנסת חופש ביטוי רחב ככל האפשר. מכל מקום, מלשון חוק החסינות עולה כי ההגנה על הבעת דעה מובהקת יותר מן ההגנה על אמירות אחרות.

41. עמדת בית המשפט העליון היא אפוא שהאיזון הדמוקרטי אינו מתיר עבירות יזומות על החוק, אך מצדיק מתן הגנה רחבה לחופש הביטוי של חברי כנסת, לרבות במקרים של לשון הרע, וזאת אף שיש בכך פגיעה באדם שעליו נאמרו הדברים. עמד על כך כב' הנשיא ברק בפרשת פנחס, במענה לביקורת שהושמעה על היקף החסינות, ולהצעות להוציא ממנה מעשים הפוגעים באדם כלשהו ללא הסכמתו. לגישתו "לעתים קרובות אין מנוס ממתן חסינות עניינית לחבר-כנסת מקום שנפגע אינטרס של אדם אחר. הדוגמה של לשון הרע המתפרסם מעל דוכן הכנסת תוך כדי נאום בכנסת מדגימה מצבים אלה" (שם).

42. זוהי, כאמור, גם עמדת המחוקק, שקבע כי יש לתת לחברי הכנסת חסינות מפני תביעות דיבה על פרסומים מוגנים, וקבע זאת במפורש בסעיף 13(1) לחוק איסור לשון הרע, אף שלכאורה ניתן היה להסתפק בהגנה הכללית שהקנה חוק החסינות מפני תביעות אזרחיות שבחוק החסינות. בכך הועדף הערך הדמוקרטי-הכללי של מתן אפשרות לחברי הכנסת לבצע את תפקידם ללא מורא ומבלי שיוטרו בהליכים משפטיים, על פני זכות היחיד שנפגע מדיבה שנאמרה עליו במילוי התפקיד.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

43. סעיף 13(1) מקנה אמנם הגנה מוחלטת לפרסומים מוגנים, אך הגנה זו תלויה, מבחינה מהותית, בחוק החסינות. כלומר, כדי לקבוע שפרסום הוא פרסום מותר לפי סעיף 13(1) יש לבדוק תחילה האם הפרסום הוא פרסום מוגן לפי חוק החסינות, ומשעה שנקבע כך, הוא זוכה לחסינות מוחלטת. אולם אם הפרסום אינו פרסום מוגן לפי חוק החסינות – היינו: לא נעשה במסגרת התפקיד או למענו – הוא אינו זוכה להגנת סעיף 13(1). "סעיף 13 לחוק מעניק חסינות מוחלטת מפני תביעות לשון הרע בשורה של מצבים, ובכלל זה ביחס לדברים הנאמרים בדיונים המתקיימים בפורומים מסוימים הנמנים בו. כך, בין היתר, חלות הוראות הסעיף על דיוני הכנסת, דיוני הממשלה, דיונים בפני רשות שיפוטית, ודיונים של ועדות חקירה ... הזכות לחופש ביטוי והאינטרס הציבורי החשוב באשר לקיומו של שיח פתוח בפורומים אלה, מצדיקים חסינות כזו. עם זאת, בהינתן חשיבות הזכות לשם טוב ובשים לב לכך שהסעיף מעניק חסינות מוחלטת – שאיננה מסויגת בדרישות של אמיתות הפרסום או תום-הלב בפרסום – כבר נקבע בעבר כי יש לפרשו באופן מצמצם ודווקני" (רע"א 4244/20 שאמה הכהן נ' רווח (2/1/2023); אורי שנהר "דיני לשון הרע" (2024), עמ' 319, ובמיוחד עמ' 328).
44. יודגש כי העובדה שהחסינות אינה מסויגת בדרישות של אמת הפרסום או תום-הלב בפרסום אינה מקנה לחבר הכנסת זכות לשקר או לומר אי-אמת במודע. נהפוך הוא, אמון הציבור בכנסת הוא חלק מיסודות הדמוקרטיה, ואמירת שקר מערערת יסודות אלו. חבר כנסת אמור לומר אמת, ואינו רשאי למסור לציבור עובדות לא נכונות במודע, בוודאי כשאלו פוגעות באדם אחר.
45. בבואנו לדון בגבולות תפקידו של חבר כנסת, ראוי להזכיר כי גם מושאי הביקורת אינם זהים זה לזה, שכן אין דין הבעת דעה או העברת ביקורת על אדם פרטי כדין הבעת דעה או העברת ביקורת על איש ציבור – שהיא חלק מובהק מתפקידו של חבר הכנסת. הבחנה זו, בין אדם פרטי ואיש ציבור, קיימת ממילא בסעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע, שמקנה הגנה על הבעת דעה שעניינה התנהגותו, אופיו, עברו ומעשיו של איש ציבור, וניתן ללמוד ממנה גם לענייננו. הגדרתו של איש ציבור לגביו חלה ההגנה רחבה ו"אדם ייחשב 'דמות ציבורית' ככל שנגיעתו לענייני ציבור והשפעתו עליהם הן רבות יותר, וככל שהופעתו בציבור וגישתו לאמצעי התקשורת רבות יותר" (ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו(2) 621 (2002); רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקנר (12/11/2006)). אמנם הודגש כי שמו הטוב של איש הציבור אינו הפקר, וכי דווקא לו עלולה להיגרם פגיעה חמורה יותר כתוצאה מהכפשת שמו הטוב, שכן כוחו שאוב מהערכת הציבור וממעמדו בקרב הציבור (ע"א 751/10 פלוני נ' דין, פ"ד סה(3) 369 (2012)); אך הוסבר גם כי ביקורת על פעילות ציבורית היא חלק מן ההליך הדמוקרטי התקין, וכי ההגנה המצומצמת על איש ציבור נובעת גם מכך שלאיש הציבור קיימת, על פי רוב, נגישות רבה יחסית לאמצעי התקשורת כך שבדרך-כלל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

1 פתוחה בפניו הדרך להתייצב כנגד מבקריו ולהזים דברי כזב (ע"א 4534/02 רשת שוקן נ'
2 הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 558 (2004)). מכאן נגזרת המסקנה כי נקודת האיזון בין הזכות
3 לשם טוב לזכות לחופש הביטוי, בתביעות המוגשות על ידי אישי ציבור, בגין פרסומים
4 המתייחסים לעשייתם הציבורית נעה אל עבר הקוטב שבו שוכן חופש הביטוי (רע"א 817/23
5 עמותת חוזה חדש נ' זוהר (30/5/2023)).

6 46. מקל וחומר שחברי הכנסת זוכים להגנה רחבה בעת שהם מתייחסים בדבריהם
7 ובפרסומיהם לאישי ציבור ופעילותם, הן משום שזהו חלק מתפקידם; והן משום שבכוחו
8 של איש הציבור להתגונן תקשורתית וציבורית, להשמיע את "האמת" שלו, להפריך שקרים,
9 ולבקר את חבר הכנסת בחזרה. קביעה המצמצמת הגשת תביעות דיבה של אישי ציבור נגד
10 חברי כנסת, מתיישבת עם תפיסה רחבה יותר לפיה "בית המשפט אינו הזירה המתאימה
11 להתגוששות אידיאולוגית-פוליטית, וכי ההליך המשפטי אינו תרופה לכל מכאוב" (ע"א
12 2266/14 יל'ין נ' אם תרצו (15/7/2015)).

13 47. ניתן דעתנו כי ההגנה שבסעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע, מתייחסת להבעת
14 דעה ולא לפרסומים עובדתיים שיש בהם דיבה (ראו, למשל, רע"א 1688/18 סרנה נ' נתניהו
15 (15/4/2018)). חוק החסינות נוקט אמנם בביטוי זהה ("הבעת דעה"), אולם ניתנה לו
16 פרשנות רחבה יותר, בהתחשב בכך שמדובר בחסינות ולא בהגנה, ובשל ייחודיות תפקידם
17 של חברי הכנסת. במקרים בהם קו הגבול בין דעה לעובדה הוא מטושטש, יש לבחון את
18 הפרסום בכללותו ולשקול מהו המסר המועבר ממנו (ע"א 323/98 שרון נ' בנזימן, פ"ד נו(3)
19 245 (2002); עמותת חוזה חדש, לעיל).

20 48. סיכום דברים הוא כי הביטוי הוא חלק אינטגרלי מתפקידו של חבר הכנסת,
21 ומרבית הביטויים יזכו לחסינות, גם אם מדובר בלשון הרע. בכך הועדפו עקרונות
22 דמוקרטיים כלליים על פני זכותם האישית של נפגעי הדיבה. כפי שהוסבר בפרשת פנחסי:
23 "פעולות אלה כה קשורות ושזורות בתפקידיו, עד כי קיים החשש כי אם חבר הכנסת יידרש
24 ליתן את הדין על פעולות בלתי חוקיות אלה, הדבר ישפיע במישרין על יכולתו לבצע את
25 תפקידיו כחוק ויגביל אותה ... באיזון בין ההימנעות מביצוע פעולות חוקיות שהן חלק
26 מתפקידיו של חבר הכנסת לבין ביצוע פעולות בלתי חוקיות שהן במיתחם הסיכון של
27 הפעולות החוקיות, העדיף חוק החסינות את האפשרות השנייה". פסיקה זו מתיישבת עם
28 האיזון שקבע המחוקק, במסגרת ההגנה שניתנה בסעיף 13(1) לחוק איסור לשון הרע.
29 כלומר, הן המחוקק והן בית המשפט העדיפו להימנע מאפקט מרתיע של תביעות לשון הרע
30 נגד חברי כנסת. עם זאת, החסינות אינה מוחלטת, והיא מוגבלת לביטויים שהם חלק מן
31 התפקיד. המחוקק לא התכוון לקבוע שתפקידם של חברי הכנסת מאפשר להם להפר חוק

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

- 1 באופן מודע ומכוון. בנוסף, נראה כי נעשתה הבחנה מסוימת בין הבעת דעה שזוכה לחסינות
2 רחבה ביותר, ובין מידע עובדתי, שלא נזכר במפורש בחוק.
- 3 49. לא ניתן להתעלם מכך שחלק מן העקרונות שנמנו למעלה נקבעו בזמנים אחרים,
4 ומשקפים "גישה רומנטית-משהו כלפי כיכר השוק הוירטואלית על ההמולה השוררת בה,
5 ריחותיה וצבעיה" (סדנה, לעיל). מאז השתנו דרכי התקשורת, נוספו הרשתות החברתיות,
6 והשתנה גם השיח, שהפך קוטבי יותר וחרף יותר. בה-בעת, בהתחשב בתפקידים הדמוקרטי
7 החשוב של חברי הכנסת; בעובדה שהם עומדים לבחירה, והציבור בוחן את התנהלותם
8 והוא שמחליט אם לבחור או לא לבחור בהם מחדש; ובמעמדו של חופש הביטוי המהווה
9 את אחד מיסודות הדמוקרטיה; על הערכאות הדיוניות לנהוג זהירות רבה בבואן ליישם
10 את עקרונות היסוד שנקבעו, גם בעידן של שיח משתנה.
- 11 50. ואכן, בחינת היישום בערכאות הדיוניות מגלה תמונה אחידה למדי, ומלמדת כי
12 כמעט כל המותבים שדנו בתביעות לשון הרע שהוגשו נגד חברי כנסת פירשו את חוק
13 החסינות ואת סעיף 13(1) לחוק איסור לשון הרע, באופן רחב ביותר, וקבעו כי דברים
14 שאמרו חברי הכנסת זוכים לחסינות, ויש לדחות את התביעות נגדם על הסף. זאת, למעט
15 מקרים חריגים בהם חבר הכנסת הוא שיזם את ההליך, ואז נתבע תביעה שכנגד.
- 16 51. לתביעות שנדחו על הסף ראו, למשל: ת"א (ת"א) 13390/03 גבריאלי נ' פריצקי
17 (11/9/2003), שם נקבע כי החסינות חלה גם לגבי אמירה עובדתית, שאמר ח"כ פריצקי
18 בתכנית טלוויזיה, לפיה התובעת "מהווה יעד מודיעיני של המשטרה". בה-בעת צוין כי
19 "בעל-הדין, כמו חבר-הכנסת, לא יוכלו לנצל את החסינות לאמירות שמלכתחילה לא
20 נתכוון המחוקק ליתן להן הגנה, בהיותן כה זדוניות, מרושעות ושפלות". ראו גם התייחסות
21 שנהר בספרו הנ"ל, בעמ' 328, ה"ש 58; ת"א (ת"א) 70065-11-19 חפץ נ' אוחנה
22 (15/6/2021), שם נדחתה על הסף התביעה אף שח"כ אוחנה הפר במהלך נאומו צו איסור
23 פרסום באופן שהיה בו כדי לפגוע בתובע, בשמו ובפרטיותו; בש"א (י-מ) 9563/04 מלכיאור
24 נ' אוריאלי (18/1/2007), שם נקבע שיש לדון בטענת החסינות כטענת סף, אך במסגרת
25 הדיון בה נחקר המבקש (החלטה מ-9/4/2006); ת"א (י-מ) 11732-03-19 בן גביר נ' בירן
26 (13/12/20); ת"א (י-ס) 64735-04-21 בן גביר נ' גולן (31/12/2021); ת"א (נת') 33783-09-
27 22 עיסא נ' בן גביר (1/3/2023); ת"א (פ"ת) 51804-02-25 גוטליב נ' גולן (12/8/2025) –
28 ערעור על פסק הדין תלוי ועומד; ת"א (ת"א) 53838-01-25 רמבם נ' זוהר (25/12/2025) –
29 ערעור על פסק הדין תלוי ועומד; ת"א (ת"א) 5803-09-24 רונן נ' דיסטל אטבריאן
30 (27/1/2026) – ערעור על פסק הדין תלוי ועומד.

31

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

52. מקרה חריג בו התביעה לא נדחתה הוא ת"א (ת"א) 23959/98 חוטר ישי נ' שריד (21/7/1998), שלא פורסם במאגרים משפטיים אך צורף לתשובת התובעת לבקשת הסילוק. באותו מקרה נקבע כי דברים שאמר ח"כ שריד בראיון עיתונאי, אינם זוכים לחסינות, הן משום שלא נאמרו כאמירה ספונטנית, והן משום שנאמרו במסגרת מעורבות ח"כ שריד בבחירות שהתקיימו בחברה להגנת הטבע, ולא למען פעילותו כחבר כנסת.

53. למקרים בהם התביעה לא נמחקה משום שחבר הכנסת הוא שיזם אותה, ונתבע תביעה שכנגד, ראו: ע"א (חי) 29466-01-15 רגב נ' גולן (1/7/2015); ת"א (רמי) 4667-12-23 סוכות נ' הראל (22/8/2024); ת"א (רמי) 9130-06-24 נתניהו נ' בן יצחק (12/3/2025).

54. מובן שפסיקת הערכאות הדיוניות אינה תקדים מחייב, אך יש משקל רב לכך שמותבים רבים שנדרשו לסוגיה, בתקופות שונות ובמצבים שונים, הגיעו למסקנה דומה, ופירשו את החוק באופן דומה. עם זאת, נראה שתדירות התביעות הלכה וגדלה בשנים האחרונות, וכיום תלויים ועומדים בבתי המשפט המחוזיים מספר ערעורים שטרם התבררו.

יישום

55. ואחרי כל זאת נשוב לענייננו ונגלה תמונה ייחודית ומורכבת, בין השאר בשל עירוב של הבעת דעת ומסירת עובדות מוכחות, ושילוב הפרת חוק מכוונת הנוגעת לבעלה של התובעת, ואפשר גם הפרת צווי איסור פרסום שהוצאו.

56. התובעת היא "איש ציבור" בהתאם להגדרה בפסיקה. שמה מוכר ברבים; פועלה הציבורי השפיע על המדינה, ושנוי במחלוקת על ידי חלקים בציבור; יש לה גישה לאמצעי התקשורת המוסדיים ולרשתות החברתיות ואפשרות רחבה להשמיע את טענותיה – לרבות הכחשת טענות הנתבעת. הבעת דעה והשמעת ביקורת על פעולותיה הן לגיטימיות.

57. הנתבעת, כחברת כנסת, רשאית להעביר ביקורת על התובעת, להשמיע דעה – גם דעה חריפה – לגביה ולגבי פעולותיה. פרסומים מסוג זה, אשר מתמצים בהבעת דעה, זוכים, כאמור, לחסינות רחבה, גם אם נאמרו בשפה בוטה וכוללים האשמות קשות, שכן בית המשפט אינו מבקר את סגנונם של חברי הכנסת, כל עוד הדברים נאמרו במסגרת תפקידם.

58. הדיון בנוגע לסיבות שהובילו למתקפת החמאס ולכישלון לצפות אותה ולהתמודד אתה הוא בליבת תפקידם של חברי הכנסת. תפקידה של הנתבעת מתיר לה אפוא, ואף מחייבה, לדרוש חקירה ובדיקה של הסיבות והנסיבות שהובילו לתוצאה הקשה. ממילא מותר לה להביע דעה כי היה מחדל, להעביר ביקורת על מערכת הביטחון וגורמים בה, וכן על גורמים אזרחיים שונים, לדרוש ועדת חקירה (כפי שדרשה בחלק מהפרסומים נושא התביעה ואף בבקשת הסילוק עצמה), לבקש תשובות במליאת הכנסת או בוועדת החוץ והביטחון אליה מונתה מאוחר יותר, ואף למסור לציבור מידע שקיבלה במסגרת תפקידה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

- 1 – כפוף לאיסורים ספציפיים בחוק. אם התקיימה שיחה בין גורם אלמוני בכיר בשב"כ ובין
2 ראש החמאס זמן קצר לפני המלחמה, יש בכך ערך ציבורי, ואם לנתבעת יש יסוד ממשי
3 להאמין כי מדובר במידע אמיתי, היא רשאית לגלות זאת לציבור, ובלבד שהחוק אינו אוסר
4 את הפרסום. זהו אינטרס משותף לכלל הציבור, תהא דעתו הפוליטית אשר תהא.
- 5 59. החסינות בעניינים אלו היא רחבה, אך יודגש כי היא ניתנת בהנחה שבידי חבר
6 הכנסת מידע שיש לו יסוד להאמין שהוא אמיתי. מובן שאסור לחבר כנסת לשקר במודע,
7 למסור לציבור עובדות שהוא יודע שאינן אמת, או להציג לציבור מידע שקיבל ממקור לא
8 אמין כ"אמת צרופה", רק כדי לפגוע ביריב פוליטי.
- 9 60. לכך נוסיף כי הנתבעת היא חברת כנסת, וככלל, על רקע עקרון הפרדת הרשויות,
10 אין זה רצוי כי תתנהל כבעלת דין בבתי המשפט; וכי המחלוקת בין בעלות הדין בענייננו
11 חורגת מגדר תביעת לשון הרע פרטית, והיא משקפת מחלוקת פוליטית ואידאולוגית רחבה
12 יותר, שהמקום לנהלה הוא בזירה הציבורית ולא בבית המשפט.
- 13 61. עד-כה הכף נוטה לטובת החסינות, שכן מדובר בעניין ציבורי, באשת ציבור
14 ובביקורת ציבורית. אולם כאן מתחילים הקשיים הנובעים מכך שפרסומי הנתבעת אינם
15 מסתפקים בהעברת ביקורת והבעת דעה, ואף לא במסירת עובדות כלליות, אלא מפרטים
16 עובדות ספציפיות שהתובעת טוענת שהן שקריות, ושיש קושי לקבוע כי הן פרסומים מוגנים
17 הזוכים לחסינות.
- 18 62. הסיבה היא שהנתבעת מאשרת בפרסומיה כי הפרה במודע את חוק השב"כ וחשפה
19 את זהותו של בעלה של התובעת, תוך שהיא מבהירה, שוב ושוב, כי הוא מודעת לקושי
20 בפרסומיה ומפרסמת אותם בהסתמך על החסינות שניתנה לה. הנתבעת מסבירה כי לדעתה
21 יש חשיבות ציבורית לחשיפת הקשר המשפחתי בין התובעת שהובילה מחאה ציבורית וגורם
22 בכיר בשירותי הביטחון, ולכן הפרסום הוא חלק ממילוי תפקידה. אלא שכפי שנקבע
23 בפסיקה, חבר כנסת אינו יכול ליטול את החוק לידי או להפר אותו במודע, ואינו רשאי
24 לחשוף את שמו של איש שירותי הביטחון, רק משום שחבר הכנסת סבור שיש בכך ערך
25 ציבורי. די בכך לקבוע כי פרסומים הקשורים בבעלה של התובעת אינם פרסומים מוגנים
26 לפי סעיף 1 לחוק החסינות, ולכן אינם זוכים להגנת סעיף 13(1) לחוק איסור לשון הרע.
27 בהקשר זה יוער כי הנתבעת עצמה טוענת שהפרה במודע צו איסור פרסום בנוגע לפגישה
28 (מוכחשת) בין התובעת לראש המוסד. צו זה לא הוצג, ואין בידי לקבוע אם הופר או לא,
29 אך ניתן לראות כי עמדת הנתבעת בנוגע לתחולת הדין על חברי הכנסת היא עקבית. עמדה
30 זו, שמותירה בידי חבר הכנסת אפשרות רחבה להפר את החוק במודע או לחשוף זהותם של
31 אנשי ביטחון, לפי שיקול דעתו, רק משום שהוא סבור שראוי לעשות זאת, נדחתה בפסיקה,
32 היא פוגעת בשוויון לפני החוק, ויש לה השלכות רוחב מרחיקות לכת.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

- 1 מודגש כי אינני עוסק בהיבטים הפליליים הקשורים בפרסום הזהות, ואף לא בחסינות
2 מפני העמדה לדין, המתבררת בכנסת, אלא בהשלכות ההתנהלות על התביעה הנוכחית
3 והיות הפרסום מותר לפי סעיף 13(1).
- 4 63. הנתבעת גם לא הסבירה מה מקור העובדות שפרסמה. כפי שפורט למעלה, בהתאם
5 לסעיף 1 (ב) לחוק החסינות הנתבעת אינה חייבת להגיד בעדות דבר שנודע לה עקב מילוי
6 תפקידה כחברת הכנסת. מובן שיש לכבד הוראה זו, והנתבעת אינה חייבת לפרט ולגלות
7 את מקורות המידע. אולם מותר לה לעשות זאת, ובמקרה בו נטען שהעובדות שפרסמה הן
8 שקריות, אין מניעה כי תבהיר, לכל הפחות, באופן שאינו משתמע לשתי פנים, כי אכן קיבלה
9 מידע ממשי אשר מאמת את הפרסום באתר "עדנה קרנבל" עליו הסתמכה, וכי היה לה יסוד
10 להאמין שתוכן הדברים הוא נכון ואמיתי כך שהפרסום אכן היה במסגרת תפקידה (השוו
11 עניין מלכיאור נ' אוריאל, לעיל). כן עליה להסביר מדוע אינה יכולה למסור את מקור
12 המידע ואת נסיבות קבלתו. בהעדר פירוט שכזה יש קושי ממשי בקביעה כי הנתבעת פעלה
13 במילוי תפקידה ולמענו, ובסילוק התביעה על הסף ללא בירור נוסף.
- 14 64. הנתבעת טוענת כי חלק מהפרטים העובדתיים שפרסמה אינם לשון הרע על
15 התובעת. כך, למשל, השיחה הנטענת בין בן הזוג וסינואר היא עובדה אובייקטיבית,
16 שמחייבת חקירה ובדיקה, אולם אין בה לכשעצמה לשון הרע. לכל היותר, היא עשויה לפגוע
17 בבן הזוג ולא בתובעת, אולם הוא אינו צד להליך זה. טענה זו מתעלמת מכך שהפרסומים
18 אודות בן הזוג לא הגיעו בהקשר בטחוני ניטרלי (שיחה של גורם אלמוני בשב"כ, שעשויה
19 להעיד על מחדל מודיעיני ערב המלחמה), אלא בשל קשריו לתובעת, ויחד עם פרסומים
20 ואמירות הקשורות להשפעת התובעת על המלחמה ופגישתה עם ראש המוסד. לשון הרע
21 יכולה להיות משתמעת מן הפרסום או מנסיבות חיצוניות (סעיף 3 לחוק איסור לשון הרע),
22 וכפי שהובהר גם לשון הרע נרמזת או משתמעת (מה שמכונה "אינואנדו"), כמוה כלשון הרע
23 לכל דבר וענין (ראו למשל ע"א (מחוזי ת"א) סדנה נ' נתניהו (28/1/2018), שלפסק הדין
24 בערעור עליו התייחסתי למעלה). כפי שהסביר כב' השופט סולברג בפרשת עמותת חוזה
25 חתום נ' זוהר, במצבים שכאלו על בית המשפט לשקול מה הוא המסר הכולל אשר מתקבל
26 מן הפרסום ומה יסיק ממנו האדם הרגיל. במקרה הנוכחי, ואף שהנתבעת נמנעה מלומר
27 זאת במפורש בפרסומים, עירוב הפרטים עשוי להוביל את הקורא הסביר למסקנה כי יש
28 קשר ישיר בין התובעת ובן זוגה לבין סינואר ופרוץ המלחמה. מדובר בהאשמה קשה ביותר,
29 ונוכח חומרתה, וטענות התובעת כי אין כל יסוד לשתי הטענות העובדתיות העומדות ביסוד
30 הפרסומים, יש קושי לקבוע, כטענת סף, כי הדברים נאמרו במסגרת התפקיד ולמענו.
- 31 65. המצב שונה לגבי פרסומים כלליים יותר, למשל לגבי קשרי התובעת עם אנשי
32 מודיעין, לוחמי מ"מ וטייסים. פרסומים אלו אמנם כוללים עובדות, אך הם נמצאים קרוב

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

יותר לקוטב של הבעת הדעה, והקורא הסביר מבין כי הם מתייחסים למעורבות אנשי מילואים מיחידות אלו במאבק הציבורי שקדם למלחמה, ולפרסומי התובעת לפני המלחמה כי הממשלה עלולה להישאר ללא צבא, מודיעין, וחיל אוויר. מדובר אפוא בפרסומים מוגנים הזוכים לחסינות.

סיכום

66. נוכח כל אלו נמצא כי פרסומי הנתבעת שיש בהם כדי להביע דעה הם פרסומים מוגנים לפי סעיף 1 לחוק החסינות ולכן הם פרסומים מותרים לפי סעיף 13(1) לחוק איסור לשון הרע. לגבי פרסומים אלו הבקשה מתקבלת והתביעה נדחת על הסף. מדובר בפרסומים שבנספחים 9, 10, 20, 22, 23, 24 (תשובת הנתבעת למכתב התרעה ששלח ב"כ התובעת), 25, 26.

67. לגבי פרסומים עובדתיים הקשורים לבעלה של התובעת, ולפגישתה הנטענת עם ראש המוסד, לא ניתן לקבוע, כטענת סף, כי הם זוכים לחסינות, ונדרש בירור עובדתי נוסף. לפיכך הבקשה לסילוקם על הסף נדחת. מובהר כי אין בשלב זה קביעה לגבי תוכנם של הפרסומים, אמיתותם, או חשיבותם הציבורית, אלא רק שבעניינים אלה נדרש בירור נוסף.

68. פרסומים 15-17 הם מכתב רשמי ששלחה הנתבעת ליו"ר הכנסת. שליחת מכתב פרטי ליו"ר הכנסת זוכה לחסינות ואף לחלק מן ההגנות שבסעיף 15 לחוק איסור לשון הרע, אולם משעה שהמכתב כלל פרטים על התובעת ובעלה, והנתבעת בחרה לפרסמו ברבים, אין מקום לסלק את התביעה בגינם על הסף.

סוף דבר

69. הבקשה מתקבלת בחלקה ונדחת בחלקה כאמור לעיל. בנסיבות אלו אין צו להוצאות.

70. אני ער לעובדה שהתביעה חורגת מענייני הפרטי של בעלות הדין וחורגת לזירה הציבורית. ככלל אין זה רצוי שבית המשפט ייכנס לזירה זו, אך משעה שהובא לפניו הליך הוא נדרש להכריע בו בהתאם לדין. עם זאת מוטב כי אנשי ציבור מכל הצדדים ישקלו היטב אם נכון לנהל מאבקים אלה בבית המשפט.

הוראות להמשך

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 4129-02-24 ברסלר נ' גוטליב ואח'

תיק חיצוני:

- 1 71. בעלות הדין יגישו תוך 30 ימים בקשות לקידום ההליך.
- 2 72. הוראות לגבי הנתבעים האחרים יינתנו בנפרד.

3

4

5

6 ניתן היום, א' תמוז תשפ"ו, 16 יוני 2026, בהעדר הצדדים.

7

רמי חיימוביץ

רמי חיימוביץ, שופט

8

9